

Warszawa, 12 kwietnia 2018 r.

Protokół z posiedzenia Senackiego Zespołu do spraw Wychowania Młodego Pokolenia

W dniu 11 kwietnia 2018 roku odbyło się międzynarodowe seminarium naukowe „Młodzież i wartości: perspektywy społeczno-pedagogiczne” zorganizowane przez Senacki Zespół do Spraw Wychowania Młodego Pokolenia we współpracy z Komisją Nauki, Edukacji i Sportu Senatu RP. Posiedzenie rozpoczął Przewodniczący Zespołu - Senator Kazimierz Wiatr. Przywitał zgromadzonych członków Zespołu, a także przybyłych na spotkanie gości oraz nakreślił ogólne ramy debaty.

Pierwsza głos zabrała Pani Profesor Elżbieta Osewska, która wygłosiła prelekcję zatytułowaną „Polska młodzież wobec wartości”. Wystąpienie dotyczyło wyborów i decyzji podejmowanych przez młodych ludzi, a także ich wpływu na późniejsze życie.

Kolejny mówca ks. prof. dr hab. Józef Stala nawiązał do słów przedmówczyni prezentując referat dotyczący towarzyszenia młodym w formowaniu dojrzałej osobowości. Ksiądz Profesor przedstawił opracowanie ukazujące podstawowe wyzwania i zagrożenia jakimi są złe doświadczenia wyniesione z życia rodzinnego, chaos aksjologiczny i zmiana autorytetów. Mówił także o samotności oraz o kulturze postmodernistycznej i ich wpływie na młodego człowieka.

Następnie Pani Profesor Osewska wspólnie z Księdzem Profesorem Stalą omówili temat psychologicznych potrzeb młodzieży, przyczyn ich samotności, depresji, przygnębienia i braku kontaktu z otoczeniem. Podkreślili, że w Polsce w ostatnim czasie znacząco wzrosła liczba samobójstw popełnianych przez młodych ludzi. W dalszej części spotkania prelegenci poruszyli temat sięgania przez młodzież po alkohol i inne używki. Mówili o rosnącej popularności i łatwości dostępu do środków odurzających. Pani Profesor naświetliła potrzebę wyjaśniania młodym ludziom zgubnego faktu budowania w społeczeństwie konsumpcyjnym potrzeby posiadania, zamiast zwrócenia uwagi na potrzeby drugiego człowieka. Przytoczyła także słowa Świętego Jana Pawła II, mówiące o tym jak bardzo istotne jest spojrzenie na bliźniego przez pryzmat tego kim jest, a nie tego na co może sobie pozwolić.

Kolejny z prezentowanych referatów zatytułowany był „Wychowywać dzisiaj i jutro” i odnosił się do sytuacji młodzieży włoskiej po Światowych Dniach Młodzieży w Krakowie. Prelegentem był ks. prof. dr Mirosław Wierzbicki z Papieskiego Uniwersytetu Salezjańskiego w Rzymie. Wygłoszony referat miał na celu zwrócenie uwagi na aspekt wychowywania dzieci i młodzieży w duchu katolickim oraz poszanowaniu norm i wartości moralnych. Przytoczone zostały słowa papieża Jana Pawła II wygłoszone ponad trzydzieści lat temu,

podczas pierwszej pielgrzymki do Polski. Jan Paweł II zwrócił się wówczas do młodzieży wypowiadając słowa o ogromnym znaczeniu: „Musicie od siebie wymagać, choćby inni od was nie wymagali”.

W dalszej części prezentacji ks. prof. dr Mirosław Wierzbicki podkreślił jak ważne jest, aby rodzice, nauczyciele i wychowawcy wskazując młodym to co właściwe, jasno określili to samym sobie. Mówił, że ktoś kto nie potrafi jasno określić granic w swoim życiu, zamazuje różnice między dobrem i złem, nie potrafi przekazać dzieciom i młodzieży tego co najcenniejsze. Kończąc swe wystąpienie, Ksiądz Profesor zwrócił uwagę na to jak ważne jest stawianie sobie pytań o najważniejsze wartości, istotę dialogu i potrzebę zbliżania się do drugiego człowieka.

Ostatnim z referujących był ks. dr Mariusz Kuźniar - sekretarz Komisji Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Czech. Wykład dotyczył przemiany preferencji wartości młodzieży czeskiej. Mówca w swym wystąpieniu nawiązał do historycznego ujęcia religijności młodych w Czechach. Aktualna sytuacja, w której znaczna część młodzieży deklaruje ateizm, wytworzyła się już w czasach reżimu komunistycznego. W tamtym okresie rosła propaganda antyreligijna, prześladowanie kościoła i wspólnot religijnych. Działania prowadzone przez ówczesną władzę miały znaczący wpływ na dechrystianizację narodu czeskiego. Aktualnie tylko w trzech krajach postkomunistycznych (Bułgaria, Estonia i byłe NRD) notuje się tak niską religijność jak w Republice Czeskiej. Pomimo tego, że większość młodych ludzi w ostatnim czasie rządów komunistycznych można uznać za niewierzących to jednocześnie istniały w tym czasie w Czechach także grupy młodzieżowe, które w swym zamierzeniu były głęboko religijne. Prelegent porównując dane na temat religii uzyskane ze spisu powszechnego przeprowadzanego w roku 1991 oraz w roku 2001 ukazuje dojdzie do wyraźnego spadku zainteresowania religią nawet o kilkadziesiąt procent. Odzyskanie wolności w roku 1989, pomimo wielkich oczekiwań kościołów chrześcijańskich, nie wpłynęło znacząco na ożywienie życia religijnego.

Ks. dr Mariusz Kuźniar omówił wyniki raportu European Social Survey przeprowadzonych w latach 2014-2016 badań przez St. Mary's University, Twickenham Londyn i Benedict XVI Centre for Religion and Society we współpracy z Instytutem Catholique de Paris, który opublikował wspólny raport: „Młodzi, dorośli i religie Europy/Lesjeunesadultes et la religion en Europe”. Najnowsze dane z Europejskiego Sondażu Społecznego, które prof. Stephen Bulivant przedstawił w raporcie podejmują kwestię religijnej przynależności oraz praktyki wśród młodych ludzi w wieku 16-29 lat w ponad dwudziestu krajach europejskich. Zaprezentowany raport stanie się materiałem roboczym podczas Synodu Biskupów na temat młodzieży (Rzym, październik 2018 r.).

Na podstawie danych przedstawionych w raporcie można zauważyć, że w społeczeństwie czeskim najlepszą pozycję wśród kościołów i grup religijnych ma katolicyzm. Stosunek do wiary jest jednak uzależniony od wieku ankietowanych. Paradoksem obserwowanym w wynikach raportu jest to, że pozytywny stosunek do nauki kościoła katolickiego ma ta część populacji, która dojrzała w czasie komunizmu czyli w czasie

nasilonej propagandy antykościelnej. Natomiast najmłodsza generacja, dorastająca w czasach wolności religijnej, ma nieprzychylnie nastawienie wobec katolicyzmu.

W dalszej części seminarium zgromadzeni dyskutowali o wartościach i perspektywach społeczno-pedagogicznych młodzieży. Zgromadzeni podczas debaty dyskutowali o wychowaniu, autorytecie nauczyciela i katechety, a także o wzrastaniu w duchu patriotyzmu, odpowiedzialności nauczycieli i wychowawców za swoje postępowanie, którym dają młodym przykład zachowania w dorosłym życiu.

Na zakończenie międzynarodowego seminarium naukowego przewodniczący Zespołu Pan Senator Kazimierz Wiatr zaznaczył, że jednym z bardzo ważnych elementów wychowania jest autentyczność wychowawcy-nauczyciela i jego rzeczywista postawa życiowa.

BSS (M.G.)